

[Prima Pagină](#) > ... > [Introducerea Unei Acțiuni În Justiție](#) > [Unde Și Cum](#) > [Costuri](#) > [Italy](#)

Costuri

Conținut furnizat de
Italia

Italia

Această pagină vă oferă informații privind costurile procedurilor judiciare în Italia.

Cadrul legislativ care reglementează onorariile avocaților

Avocați

În Italia nu există decât o singură categorie de avocați. Aceștia, prin înscrierea într-un barou, au dreptul să participe la orice tip de procedură și în fața oricărui tip de instanță, cu excepția instanțelor superioare (Curtea de Casație și Consiliul de Stat - *Corte di Cassazione* și *Consiglio di Stato*), pentru care este necesară o abilitare specială suplimentară.

Dispozițiile cu privire la costurile procedurilor judiciare sunt stipulate în Legea consolidată care reunește dispozițiile legislative și de reglementare în materie de costuri judiciare (*Testo Unico delle disposizioni legislative e regolamentari in materia di spese di giustizia* - TUSG), menționată în Decretul nr. 115 din 30 mai 2002 al președintelui republicii, astfel cum a fost modificată ultima dată prin [Decretul legislativ nr. 83 din 27 iunie 2015](#), transformat, cu modificări, în [Legea nr. 132 din 6 august 2015](#), prin [Decretul legislativ nr. 156 din 24 septembrie 2015](#) și prin [Legea nr. 208 din 28 decembrie 2015](#), precum și prin noua lege nr. 247/2012 privind profesia de avocat, astfel cum a fost modificată prin [Decretul ministerial nr. 55/2014](#) (care a înlocuit Decretul ministerial nr. 140/2012) de stabilire a parametrilor pentru calcularea onorariilor avocaților, în sensul articolului 13 alineatul (6) din Legea nr. 247 din 31 decembrie 2012, care a intrat în vigoare la 3 aprilie 2014. Tarifele prevăzute în Decretul ministerial nr. 55/2014 au fost actualizate prin Decretele ministeriale ulterioare nr. 37/2018 și nr. 147/2022.

Legea nr. 147/2012 privind profesia de avocat, în conformitate cu dispoziția primară anterioară (articolul 9 din Decretul legislativ nr. 1 din 24 ianuarie 2012, transformat, cu modificări, în Legea nr. 27 din 24 martie 2012), care a abrogat onorariile pentru profesiile reglementate și a făcut trimitere la parametrii stabiliți prin decretul ministrului responsabil cu monitorizarea acestor profesii pentru stabilirea (prin hotărâre pronunțată de o instanță) onorariilor practicienilor din domeniul dreptului, recunoaște utilizarea ca referință a parametrilor stabiliți din doi în doi ani de Ministerul Justiției „la recomandarea Consiliului Național al Ordinului Avocaților” (*Consiglio Nazionale Forense*).

Mai concret, articolul 13 din Legea nr. 247/2012 reglementează acordarea mandatului și onorariile, după cum urmează:

- avocații pot, de asemenea, să execute mandate profesionale în folosul propriu.
- Mandatul poate fi executat gratuit.
- Onorariul datorat avocatului este, de obicei, convenit în scris în momentul numirii în funcție a persoanei în cauză. Onorariile sunt convenite în mod liber: este permisă stabilirea prin convenție a unui onorariu forfetar, orar, de obicei în legătură cu unul sau mai multe cazuri, un onorariu bazat pe îndeplinirea unui mandat și durata acestuia, un onorariu defalcat în etape sau în servicii individuale sau pe întreaga durată a activității, ca procent din valoarea cazului sau din quantumul de care poate beneficia beneficiarul serviciului, nu exclusiv la nivel strict patrimonial.
- Este interzisă încheierea unor acorduri prin care avocatul să primească, ca remunerație integrală sau parțială, o cotă-parte din bunurile care fac obiectul serviciului sau al litigiului în cauză.

- Cu respectarea principiului transparenței, practicienii dreptului trebuie să îl informeze pe client cu privire la nivelul de complexitate al mandatului și să îi furnizeze toate informațiile relevante cu privire la toate onorariile posibile din momentul acordării mandatului și până la încheierea acestuia; la cerere, practicienii sunt obligați, de asemenea, să îl informeze în scris pe client cu privire la costurile estimate ale furnizării serviciilor, făcând o distincție între onorarii, costuri (inclusiv sume forfetare) și remunerația profesională.
- Parametrii stabiliți la fiecare doi ani, la solicitarea Consiliului Național al Ordinului Avocaților (*Consiglio Nazionale Forense* - CNF), în decretul emis de Ministerul Justiției, se aplică atunci când remunerația nu a fost stabilită în scris la momentul acordării mandatului sau ulterior și în toate cazurile în care acest lucru nu a fost convenit între părți, în timpul procedurilor de lichidare judiciară, precum și în cazurile în care serviciul profesional este prestat în interesul terților sau sub formă de servicii profesionale prevăzute de lege.
- În cazurile în care un litigiu care face obiectul unei proceduri judiciare sau de arbitraj este menționat în acorduri încheiate sub orice formă, părțile răspund în solidar pentru plata onorariilor și pentru rambursarea costurilor suportate de toți avocații care și-au desfășurat activitatea profesională în ultimii trei ani și care au în continuare calitatea de creditori, cu excepția renunțării exprese la beneficiul solidarității.
- În cazul în care avocatul și clientul nu ajung la un acord, fiecare dintre aceștia poate lua legătura cu baroul local în încercarea de a găsi o soluție.
- În cazul în care nu se poate ajunge la un acord, Consiliul Național al Ordinului Avocaților poate, la cererea membrului, să emită un aviz cu privire la valabilitatea pretenției avocatului cu privire la activitatea desfășurată.
- Pe lângă onorariul pentru serviciul profesional, avocaților trebuie să li se plătească fie de către client, în cazul în care acest lucru este prevăzut într-un contract, fie în cadrul procedurii judiciare de lichidare, o sumă destinată rambursării cheltuielilor forfetare înregistrate în plus față de costurile suportate efectiv, precum și a tuturor cheltuielilor și taxelor care au fost plătite în interesul clientului, după caz.

Prin urmare, începând din 3 aprilie 2014, toate plățile vor fi efectuate în conformitate cu dispozițiile Decretului ministerial nr. 55/2014 menționat anterior. Noii parametri stabiliți în acesta nu iau ca referință activitățile individuale desfășurate de avocat (apeluri telefonice, examinarea actelor, audieri, consultații etc.), ci, mai degrabă, etapele procedurii (atât în cazul procedurilor civile, cât și în cazul procedurilor penale). Pentru fiecare etapă se stabilește dinainte o sumă medie de plată, care poate fi majorată sau redusă proporțional de către judecător, în funcție de circumstanțele specifice (natura, complexitatea și gravitatea cauzei, valoarea activității prestate, caracterul urgent al prestației, aplicarea de măsuri provizorii etc.) și de instanța competentă.

[Remunerația prevăzută în Decretul ministerial nr. 147/2022 \(1 620 KB\)](#)

„Costurile auxiliare” se adaugă, de fapt, la onorariul convenit sau calculat.

Prin costuri auxiliare se înțeleg:

- plățile (și anume, cheltuieli din buzunar verificate);
- taxa pentru cheltuieli generale (15 % în conformitate cu articolul 2 din Decretul ministerial nr. 55/2014);
- cheltuielile de deplasare (articolul 27 din Decretul ministerial nr. 55/2014: costurile de cazare + 10 % și indemnizația pentru distanța parcursă în kilometri de 1/5 din costul carburantului pe kilometru parcurs);
- contribuția de asigurări sociale de 4 % (C.N.P.A - contribuții de pensii pentru avocați) și
- TVA de 22 % (cotă majorată începând din 1 octombrie 2013 în conformitate cu Legea nr. 98/2011).

La aceste cheltuieli se adaugă eventual cheltuielile accesorii reprezentând 10 % din costurile de cazare a avocatului în cazul în care acesta a trebuit să efectueze o călătorie sau cheltuielile de deplasare în cazul acesta și-a folosit autoturismul propriu.

Costuri fixe

Costuri fixe în cadrul procedurilor civile

Costuri fixe pentru justițiabili în cadrul procedurilor civile

În plus față de acoperirea cheltuielilor legate de onorariul avocatului, în cadrul acțiunilor civile, fiecare parte suportă costurile aferente propriilor acte și documentelor necesare procedurii în cazul în care legea sau instanța

dispune că aceste cheltuieli trebuie suportate de partea respectivă (articolul 8 din Legea consolidată privind costurile judiciare).

Care sunt costurile judiciare?

În cadrul acțiunilor civile, se percep următoarele taxe judiciare:

Taxa judiciară standard: Articolul 9 și următoarele din Decretul prezidențial nr. 115/2002: Această sumă variază în funcție de valoarea cererii (43 EUR pentru procedurile privind cereri până la o valoare de 1 100 EUR și pentru procedurile care vizează litigiile în materie de contribuții la sistemul obligatoriu de securitate socială și asistență socială, precum și pentru alte proceduri speciale; 98 EUR pentru procedurile privind cereri cu o valoare peste 1 100 EUR și până la 5 200 EUR și pentru proceduri judiciare necontencioase, precum și pentru alte proceduri speciale; 237 EUR pentru procedurile privind cereri cu o valoare peste 5 200 EUR și până la 26 000 EUR și pentru proceduri contencioase a căror valoare nu poate fi stabilită, aflate în competența exclusivă a Judecătorului de pace; 518 EUR pentru procedurile privind cereri cu o valoare peste 26 000 EUR și până la 52 000 EUR, precum și pentru procedurile civile a căror valoare nu poate fi stabilită; 759 EUR pentru procedurile privind cereri cu o valoare peste 52 000 EUR și de până la 260 000 EUR; 1 214 EUR pentru procedurile privind cereri cu o valoare peste 260 000 EUR și de până la 520 000 EUR; 1 686 EUR pentru procedurile privind cereri cu o valoare peste 520 000 EUR).

Taxa judiciară standard pentru introducerea acțiunii este majorată cu jumătate în cazul procedurilor de recurs și se dublează pentru procedurile cu care este sesizată Curtea de Casație.

În cazul în care recursul, chiar și recursul incident, este respins în totalitate, este declarat inadmisibil sau nu poate fi luat în considerare, recurentul este obligat prin hotărâre judecătorească să plătească, cu titlu de taxă judiciară standard, o sumă suplimentară egală cu cea datorată pentru recursul în cauză, indiferent dacă acesta este un recurs principal sau incident.

În ceea ce privește procedura de executare pentru bunuri imobile, taxa judiciară datorată este de 278 EUR. Pentru alte proceduri de executare, această sumă se reduce la jumătate. În ceea ce privește procedurile de executare pentru bunuri imobile până la o valoare de 2 500 EUR, taxa judiciară datorată este de 43 EUR. În ceea ce privește procedurile de opoziție la acte de executare, taxa judiciară datorată este de 168 EUR.

Pentru procedurile în fața Curții de Casație, o sumă egală cu taxa fixă de înregistrare pentru hotărârile judecătorești trebuie plătită în plus față de taxa standard.

Sunt prevăzute apoi alte sume pentru anumite proceduri speciale.

Comunicări la cererea biroului executorului judecătoresc: articolul 30 din Decretul prezidențial nr. 115 din 2002:

articolul 30 (Avansuri în sumă forfetară plătite de persoane fizice autorităților fiscale în cadrul procedurilor civile): 1. Partea care se prezintă prima în fața instanței, care depune cererea de sesizare a instanței sau care, în cadrul procedurii de executare pentru reintrare în posesie, solicită atribuirea sau vânzarea bunurilor puse sub sechestru, plătește taxele, indemnizațiile de deplasare și costurile poștale pentru comunicarea efectuată la cererea reprezentantului biroului executorului judecătoresc, sub forma unei plăți forfetare în cuantum de 27 EUR, cu excepția procedurii prevăzute la articolul unic al Legii nr. 319 din 2 aprilie 1958 cu modificările ulterioare, precum și a procedurilor care fac obiectul acestui articol.

Taxe de comunicare: Articolul 32 și următoarele din Decretul prezidențial 115/2002:

articolul 32 (Comunicări la cererea părților) 1. Părțile trebuie să plătească executorilor judecătorești taxele și cheltuielile de deplasare sau costurile transmiterii actelor solicitate; în procedurile referitoare la litigiile de muncă și la litigiile în materie de contribuții la sistemul obligatoriu de securitate socială și asistență socială, aceste taxe trebuie plătite de autoritățile fiscale.

Articolul 33 (Deplasări pentru notificarea sau comunicarea și executarea documentelor la cererea unei părți eligibile pentru asistență judiciară) 1. În cazul în care comunicările și actele de executare la cererea părții care beneficiază de asistență judiciară din partea statului sunt efectuate în același timp cu alte acte de procedură supuse taxelor judiciare, drepturile și indemnizațiile de deplasare ale executorilor judecătorești sau costurile poștale suportate de aceștia sunt absorbite.

2. În cazurile în care adresele se află în localități diferite sau la o distanță mai mare de 500 de metri una de cealaltă, taxele și cheltuielile de deplasare sau costurile poștale sunt înregistrate ca debite.
3. În cazurile în care executorii judecătorești nu îndeplinesc actele în același timp cu actele de procedură supuse taxelor judiciare, cheltuielile de deplasare sau costurile poștale sunt plătite de autoritățile fiscale, iar taxele sunt înregistrate ca debite.
4. În cazurile în care executorii judecătorești suportă mai multe cheltuieli de deplasare pentru acțiuni derulate în diferite localități sau la adrese cu o distanță mai mare de 500 de metri între ele, autoritățile fiscale vor plăti exclusiv cheltuielile mai mari, iar celelalte vor fi înregistrate ca debite împreună cu taxele.

articolul 34 (Cuantumul taxelor) 1. Taxa unică se aplică conform cuantumurilor prezentate în continuare:

1. pentru acte care trebuie comunicate unui număr de maximum doi destinatari: 2,58 EUR;
2. pentru acte care trebuie comunicate unui număr cuprins între trei și șase destinatari: 7,75 EUR;
3. pentru acte care trebuie comunicate unui număr mai mare de șase destinatari: 12,39 EUR.

articolul 35 (Cuantumul cheltuielilor de deplasare)

Cheltuielile de deplasare sunt stabilite după cum urmează: a) până la 6 kilometri: 1,65 EUR; b) până la 12 kilometri: 3,00 EUR; c) până la 18 kilometri: 4,14 EUR; d) peste 18 kilometri - cheltuielile sunt majorate cu 0,88 EUR pentru fiecare distanță de 6 kilometri sau fracțiune de distanță mai mare de trei kilometri din ruta următoare, în măsura menționată la litera c).

articolul 36 (Suprataxe de urgență)

Taxele și cheltuielile de deplasare se majorează cu jumătate din cuantumul acestora pentru actele urgente, cu excepția depunerii rapoartelor de executare silită la biroul instanței de executare. În cazul unei deplasări care vizează comunicări simultane, suprataxa de urgență se plătește o singură dată conform cuantumului convenit pentru actul care vizează cererea cu cea mai mare valoare sau pentru cea mai mare indemnizație. Sunt considerate urgente acțiunile care trebuie efectuate în aceeași zi sau în ziua următoare. Cererea, în care se precizează data, poate fi formulată numai pentru acte al căror termen limită este același cu cel prevăzut în mod expres de lege sau conform dorinței părților.

Taxe pentru eliberarea de copii și certificate: în prezent, în așteptarea adoptării regulamentului menționat la articolul 40 alineatul (1) din Decretul prezidențial nr. 115 din 2002, taxele pentru eliberarea de copii sunt cele prevăzute la articolul 266 și următoarele din Legea consolidată privind costurile judiciare menționată mai sus și în tabelele la care se face trimitere în aceste articole.

De remarcat că articolul 4 alineatul (5) din Decretul-lege nr. 193 din 29 decembrie 2009, transformat, cu modificări, în Legea nr. 24 din 22 februarie 2010, prevede că, pentru a se elibera o copie pe suport de hârtie, inclusiv copii certificate, sumele prevăzute în tabelele 6 și 7, anexate la Decretul prezidențial nr. 115 din 2002 și care figurează la articolele 267 și 268 din Legea consolidată menționată anterior trebuie majorate cu 50 %.

Cuantumul taxelor pentru eliberarea de copii se ajustează la fiecare trei ani în funcție de variația indicelui prețurilor de consum calculată de Institutul Național de Statistică din Italia (ISTAT), astfel cum se prevede la articolul 274 din Decretul prezidențial nr. 115 din 2002.

Taxe pentru eliberarea de copii și certificate: aceste taxe sunt reglementate în prezent printr-un decret al Ministerului Justiției (în vigoare de la 30 iunie 2015).

Costuri fixe în cadrul procedurilor penale

Costuri fixe pentru justițiabili în cadrul procedurilor penale

Dispozițiile cu privire la costurile procedurilor judiciare sunt stipulate în Legea consolidată care reunește dispozițiile legislative și de reglementare în materie de costuri judiciare menționate în Decretul prezidențial nr. 115 din 30 mai 2002, astfel cum a fost modificat recent prin [Decretul legislativ nr. 83 din 27 iunie 2015](#) și transformat, cu modificări, în [Legea nr. 132 din 6 august 2015](#), prin [Decretul legislativ nr. 156 din 24 septembrie 2015](#) și în [Legea nr. 208 din 28 decembrie 2015](#), precum și prin noua Lege privind profesia de avocat nr. 247/2012, astfel cum a fost modificată prin [Decretul ministerial nr. 55/2014](#) (care a înlocuit Decretul

ministerial nr. 140/2012) de stabilire a parametrilor pentru calcularea onorariilor avocaților, în sensul articolului 13 alineatul (6) din Legea nr. 247 din 31 decembrie 2012, care a intrat în vigoare la 3 aprilie 2014.

Articolul 12 din acest decret ministerial prevede că onorariul variază în funcție de caracteristicile, urgența și valoarea activității desfășurate, de importanța, natura și complexitatea procedurii, de gravitatea și de numărul capetelor de acuzare, de numărul și complexitatea chestiunilor de fapt și de drept tratate, de diferențele legate de jurisprudență, de autoritatea judiciară căreia i-au fost sesizate cauzele, de importanța valorii patrimoniale, de numărul actelor care trebuie examinate, de continuitatea angajamentului, inclusiv în ceea ce privește frecvența deplasărilor de la locul principal în care avocatul își desfășoară activitatea, precum și de rezultatul obținut, luând în considerare atât consecințele de drept civil, cât și situația financiară a clientului. De asemenea, trebuie să se țină seama de numărul de ședințe de judecată la care este necesară participarea avocatului și de timpul necesar pentru finalizarea activităților conexe. Instanța va lua în considerare valorile medii indicate în tabele, care, în aplicarea parametrilor generali, pot de obicei să fie majorate cu până la 80 % sau reduse cu 50 %. În cazurile în care avocatul acordă asistență mai multor părți care au aceeași calitate procesuală, onorariul unic poate, de obicei, să fie majorat cu 20 % pentru fiecare parte suplimentară, până la maximum 10 părți, și cu 5 % pentru fiecare parte suplimentară peste primele 10, până la maximum 20. În cazul în care, fără a aduce atingere calității procesuale identice, serviciul profesional nu presupune examinarea unor situații specifice și distincte, de fapt și de drept, în legătură cu diferiții inculpați și în cadrul procedurilor, suma care trebuie plătită în mod normal pentru a acorda asistență unei persoane se reduce de obicei cu 30 %.

Onorariul se plătește la fiecare etapă a procedurii.

În cele ce urmează sunt prezentate exemple în ceea ce privește diferitele etape ale procesului: a) pentru etapa de examinare, inclusiv activitatea de investigare: examinarea și studierea actelor, efectuarea de vizite la fața locului, cercetarea documentară inițială, consultațiile cu clientul, colegii sau consilierii, rapoartele sau avizele scrise sau orale întocmite la finalizarea activităților și realizate înainte de etapa introductivă; b) pentru etapa introductivă a procedurii: acțiunile introductive, cum ar fi probe, plângeri, petiții, cereri, declarații, opoziții, pretenții, căi de atac, acte de procedură, introducerea părții responsabile civilmente și citarea acesteia; c) pentru etapa preliminară sau contencioasă: cereri, mesaje, intervenție sau servicii legate de acte și activități de investigare procedurală sau juridică, inclusiv activități preliminare, prestate și în cadrul ședințelor publice sau în camera de consiliu, care sunt esențiale pentru colectarea și obținerea de probe, inclusiv liste, citații și serviciile aferente acestora, examinarea consultantilor, a martorilor, a suspectilor sau a inculpaților pentru o infracțiune conexă sau asociată; d) pentru etapa de pronunțare a hotărârii: memorii în apărare orale sau scrise, memorii în răspuns, participare la pledoaria finală a celorlalte părți la procedură, fie în camera de consiliu, fie în ședință publică.

Cheltuielile aferente procedurilor penale au fost actualizate prin Decretul ministerial nr. 147/2022 menționat mai sus.

Costurile procedurii penale sunt plătite de stat, cu excepția celor care vizează acte solicitate de persoane private și a celor care se referă la publicarea hotărârii judecătorești.

Indiferent dacă partea interesată a fost reținută sau trimisă în închisoare sau dacă a făcut sau nu obiectul unei restrângeri a libertăților personale, suma datorată cu titlu de cheltuieli de procedură și costuri de întreținere este plătită cu privire la partea care se confruntă cu dificultăți financiare și care a dat dovadă de bună purtare în cadrul instituției, cu condiția formulării unei cereri în acest sens.

În situațiile în care în procedura penală a fost exercitată o acțiune civilă, se aplică articolul 12 din Decretul prezidențial nr.115 din 2002; în temeiul acestui articol, nu se datorează nicio plată cu titlu de taxă judiciară standard pentru introducerea acțiunii dacă cererea formulată vizează exclusiv o hotărâre generică pronunțată în legătură cu partea responsabilă. În caz contrar, dacă se formulează o cerere, inclusiv cu titlu provizoriu, de obligare la plata unei sume cu titlu de daune-interese, taxa judiciară este datorată în cazul în care cererea este admisă, pe baza valorii sumei plătite și în conformitate cu pragurile valorice menționate la articolul 13.

Pentru comunicarea actelor se plătește o taxă unică. Taxa unică se aplică conform cuantumurilor prezentate în continuare:

1. pentru acte care trebuie comunicate unui număr de maximum doi destinatari: 2,58 EUR;
2. pentru acte care trebuie comunicate unui număr cuprins între trei și șase destinatari: 7,75 EUR;

3. pentru acte care trebuie comunicate unui număr mai mare de șase destinatari: 12,39 EUR.

Martorii nerezidenți au dreptul la rambursarea cheltuielilor de deplasare dus-întors, în valoare egală cu un bilet la clasa a doua pe căile ferate sau cu prețul unui zbor la clasa economică, în cazul în care rambursarea este autorizată de autoritățile judiciare.

O taxă pentru custodia și păstrarea bunurilor care fac obiectul sechestrului într-o cauză penală, din motive de precauție, în cazul în care aceștia nu sunt proprietarul unor astfel de bunuri sau titularul drepturilor.

Indemnizațiile și cheltuielile de deplasare datorate martorilor și însoțitorilor, indemnizațiile și cheltuielile de deplasare pentru efectuarea de acte într-o locație alta decât cea în care se desfășoară procedura; sumele datorate judecătorilor de pace se plătesc la cererea celor interesați, înaintată autorității competente.

În costurile judiciare nu se includ: a) costurile de înmormântare a deținuților; b) costurile pentru transferul deținuților; c) costurile aferente transportului, detenției și înmormântării persoanelor care au decedat pe drumuri publice sau într-un loc public; d) costurile aferente transportului actelor de procedură și al obiectelor necesare în cadrul procedurii.

Informații care trebuie furnizate de reprezentanții legali

Drepturile și obligațiile părților

Obligația avocatului de a furniza propriilor clienți informații cu privire la evoluția apărării este echivalentă cu îndeplinirea obligației generale de diligență menționată la articolul 1218 din Codul civil al Italiei.

Legea privind profesia de avocat nr. 147/2012 precizează obligațiile avocaților și face referire la conduita profesională a acestora (articolul 3), la obligația de păstrare a secretului profesional (articolul 4), la costurile de asigurare (articolul 12), la modalitățile de acordare a mandatului (articolul 13) și la modalitățile de îndeplinire a mandatului (articolul 14), precum și la motivele de incompatibilitate (articolul 18) și la excepțiile conexe (articolul 19).

Costuri

De unde se pot obține informații cu privire la costurile judiciare în Italia?

În plus față de textele legislative, care sunt publicate pe site-ul internet al Jurnalului Oficial al Republicii Italiene, se pot găsi informații specifice pe site-urile internet ale birourilor executorilor judecătorești și ale consiliilor barourilor.

În ce limbi pot obține informații privind costurile în Italia?

Informațiile sunt furnizate de regulă în limba italiană. Unele site-uri internet oferă, de asemenea, informații în limba engleză.

De unde se pot obține informații cu privire la mediere?

În Italia, medierea este reglementată de Decretul legislativ nr. 28 din 4 martie 2010, actualizat prin [Decretul legislativ nr. 138 din 13 august 2011](#) și apoi prin [Decretul-lege nr. 69 din 21 iunie 2013](#) ([Legea de transformare nr. 98 din 9 august 2013](#)). Pe lângă site-ul internet al Ministerului Justiției din Italia [<http://www.giustizia.it/>, [Home Itinerari a tema \(trasee tematice\)](#) » [Riforma della giustizia \(reforma sistemului judiciar\)](#)], informații privind subiectele în cauză pot fi consultate gratuit și pe site-urile internet ale birourilor executorilor judecătorești. Sunt disponibile informații și pe alte site-uri specializate, însă contra cost.

Taxa pe valoarea adăugată

Actele judiciare în materie civilă care pun capăt, inclusiv parțial, procedurii, ordonanțele președințiale executorii, deciziile prin care se constată caracterul executoriu al hotărârilor arbitrale și hotărârile prin care se declară aplicabilitatea hotărârilor judecătorești străine pe teritoriul statului, fac obiectul taxelor de înregistrare

(articolul 37 din Decretul prezidențial nr. 131 din 26 aprilie 1986).

Asistența judiciară

Ce este?

Asistența judiciară în cadrul procedurilor penale se acordă pentru apărarea unui cetățean care nu este înstărit, a unui suspect, a unei părți acuzate, a unei părți condamnate, a unei părți vătămate, a unei părți prejudiciate care intenționează să se constituie într-o acțiune civilă, a unui inculpat în acțiunea civilă sau a părții responsabile civil pentru plata unei sancțiuni financiare.

Asistența judiciară este, de asemenea, garantată în procedurile civile, administrative, contabile și fiscale, precum și în cauzele necontencioase, pentru a-i apăra pe cetățenii defavorizați atunci când motivele acestora nu sunt în mod vădit nefondate.

Asistența judiciară se acordă la orice nivel și la orice etapă a procedurii, precum și pentru orice procedură derivată sau incidentă, indiferent de legătura dintre acestea.

Cine poate solicita asistență judiciară?

Asistența judiciară care se acordă în prezent persoanelor care au un venit impozabil, în sensul impozitului pe venitul persoanelor fizice, astfel cum rezultă din cea mai recentă declarație fiscală, de cel mult 11 528,41 EUR (sumă stabilită prin Decretul ministerial din 7 mai 2015, publicat în Jurnalul Oficial nr. 186 din 12 august 2015, care se actualizează la fiecare doi ani în sensul articolului 77 din Decretul prezidențial nr. 115/2002); în cazul în care partea interesată locuiește cu un partener sau cu alți membri ai familiei, venitul este constituit din suma veniturilor individuale obținute în aceeași perioadă de fiecare membru al familiei, inclusiv de solicitant.

În vederea stabilirii pragurilor de venit se ține seama și de veniturile care, prin lege, sunt scutite de impozitul pe venitul individual aplicat persoanelor fizice (*Imposta sul reddito delle persone fisiche* - IRPEF) sau care au făcut obiectul reținerii impozitului la sursă sau al impozitului substitutiv.

În cazul în care drepturile legate de personalitate fac obiectul unei proceduri sau în cazul procedurilor în care interesele solicitantului sunt în conflict cu cele ale altor membri ai gospodăriei, se iau în considerare veniturile personale.

Pentru persoanele care au fost deja condamnate pentru infracțiuni grave printr-o hotărâre judecătorească definitivă, se consideră că venitul acestora depășește pragurile prestabilite. Persoanele care sunt victime ale violențelor sexuale, inclusiv în cazul în care astfel de infracțiuni sunt săvârșite împotriva minorilor, pot beneficia, de asemenea, de asistență judiciară prin derogare de la pragurile generale de venit.

Informații suplimentare

Cerințe pentru solicitarea de asistență judiciară din partea statului

Partea interesată poate solicita să i se acorde asistență judiciară în orice etapă sau nivel al procedurii. Cererea este redactată pe suport de hârtie fără taxă de timbru și, pentru a fi admisibilă, trebuie să includă:

1. solicitarea de a beneficia de asistență judiciară, cu menționarea procedurii la care se referă aceasta, în cazul în care procedura este deja în derulare;
2. informații generale cu privire la partea interesată și la membrii familiei sale, precum și codurile de identificare fiscală corespunzătoare;
3. o autoatestare de către partea interesată a faptului că îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite în legătură cu veniturile, inclusiv un calcul al venitului eligibil total;
4. angajamentul de a comunica, până la finalizarea procedurii, orice modificări semnificative ale pragurilor de venit înregistrate în anul precedent, în termen de 30 de zile de la expirarea perioadei de un an de la data depunerii cererii sau a oricărei notificări anterioare privind o astfel de modificare.

În ceea ce privește veniturile obținute din străinătate, cetățenii țărilor din afara UE trebuie să prezinte împreună cu cererea o certificare din partea autorităților consulare competente care să ateste veridicitatea informațiilor cuprinse în cerere.

Dacă instanța sesizată sau consiliul baroului competent să se pronunțe în prealabil solicită acest lucru, părțile interesate au obligația să prezinte documentele necesare care să ateste veridicitatea informațiilor cuprinse în cerere, în caz contrar cererea fiind declarată inadmisibilă.

O persoană care beneficiază de asistență judiciară poate desemna un avocat selectat dintre cei înscriși pe listele de avocați care acordă asistență judiciară, înscris în baroul din raza teritorială a curții de apel în care se află instanța competentă să soluționeze cauza pe fond sau instanța în fața căreia este pendinte procedura.

Onorariul și cheltuielile datorate avocatului sunt plătite de autoritatea judiciară prin intermediul unui ordin de plată, cu respectarea tarifului profesional, astfel încât onorariul să nu fie în niciun caz mai mare decât valorile medii ale onorariilor prevăzute de lege, ținând seama de natura angajamentului profesional în raport cu efectul măsurilor adoptate asupra poziției procedurale a persoanei apărute.

Autoritatea judiciară însărcinată cu judecarea cauzei procedează la efectuarea plății după încheierea procedurii la nivelul fiecărui grad de jurisdicție sau după fiecare etapă a procedurii și, în orice caz, la momentul încetării mandatului; în cazul procedurii în fața Curții de Casație, plata este efectuată de către instanța de trimitere sau de către instanța care a pronunțat hotărârea cu autoritate de lucru judecat. În orice caz, instanța competentă poate, de asemenea, să dispună plata onorariilor datorate pentru grade de jurisdicție sau etape anterioare ale procedurii, în cazul în care decizia de acordare a asistenței judiciare a fost pusă în aplicare după perceperea acestor onorarii.

Somația de plată este emisă de instanță în același timp cu pronunțarea hotărârii care pune capăt etapei menționate în cererea aferentă.

Avocatul, judecătorul asistent și expertul tehnic nu pot să perceapă sau să încaseze onorarii sau rambursări de la clientul lor în niciun scop, altul decât cel prevăzut în această secțiune din legea consolidată. Orice acord contrar este nul.

Orice încălcare a acestei interdicții constituie o abatere disciplinară profesională gravă.

Trebuie subliniat faptul că asistența judiciară acordată în cadrul procedurilor penale este reglementată de articolul 90 și următoarele din Decretul prezidențial nr. 115/2002, în timp ce asistența judiciară acordată în materie civilă, administrativă, contabilă și fiscală este reglementată de articolul 119 și următoarele din legea consolidată.

Când este obligată partea căzută în pretenții la plata costurilor procedurii judiciare?

În materie civilă, obligarea la plata costurilor este reglementată de articolele 91-98 din Codul de procedură civilă.

Prin intermediul hotărârii judecătorești prin care se finalizează procedura cu care este sesizată, instanța obligă partea căzută în pretenții la rambursarea costurilor suportate de partea care a avut câștig de cauză și la plata acestei sume împreună cu costurile apărării.

În cazul în care instanța admite cererea la un nivel care nu merge mai departe decât soluția de conciliere propusă de instanță în cursul procedurii, partea care a refuzat propunerea fără un motiv întemeiat trebuie să plătească toate cheltuielile acumulate în cursul procedurii după prezentarea propunerii, cu excepția cazului în care se îndeplinesc criteriile pentru acordarea de compensații (de exemplu, dacă ambele părți au căzut în pretenții, din cauza naturii fără precedent a chestiunii sau a modificării jurisprudenței relevante).

Atunci când pronunță hotărârea menționată la articolul anterior, instanța poate refuza recuperarea costurilor suportate de partea care a avut câștig de cauză în cazul în care aceste costuri sunt considerate excesive sau inutile; de asemenea, indiferent dacă o parte are sau nu câștig de cauză, instanța poate să oblige partea respectivă la rambursarea costurilor, inclusiv a costurilor ocazionale pe care le-a cauzat celeilalte părți ca urmare a încălcării obligației de fidelitate și de onestitate.

În cazul în care ambele părți cad în pretenții, în cazurile în care chestiunea este soluționată pentru prima dată sau în cazul modificării jurisprudenței cu privire la aspectele esențiale, instanța poate dispune compensarea costurilor suportate, parțial sau integral, între părți.

În cazul în care s-a ajuns la o înțelegere, se va considera că costurile au fost compensate, cu excepția cazurilor în care părțile însele au decis altfel în procesul-verbal de conciliere.

În cazul în care partea căzută în pretenții a acționat sau s-a opus cu rea-credință sau din neglijență gravă în cadrul procedurilor judiciare, instanța, la cererea celeilalte părți, dispune ca partea căzută în pretenții, pe lângă plata daunelor-interese, să plătească și costurile stabilite în hotărârea judecătorească, inclusiv din oficiu. O instanță care constată că, fără nicio justificare, a fost instituită o măsură asigurătorie, a fost comunicat un act de sesizare a instanței, a fost constituită o ipotecă judiciară sau procedura de executare a început sau a fost finalizată, obligă reclamantul sau creditorul care a acționat fără diligență, la cererea părții vătămate, la plata de daune-interese.

În orice caz, atunci când se pronunță cu privire la costuri, instanța poate, inclusiv din proprie inițiativă, să oblige partea căzută în pretenții să plătească celeilalte părți o sumă care se stabilește *ex aequo et bono*.

Costurile cu experții, interpreții și traducătorii

Personalului auxiliar din cadrul instanțelor i se plătește onorariu, indemnizație de deplasare și diurnă, precum și cheltuieli de deplasare și i se rambursează costurile suportate pentru îndeplinirea atribuțiilor. Onorariile sunt fixe, variabile și calculate pe ora de lucru.

Cuantumul lor este stabilit prin intermediul unor tabele aprobate prin decret al Ministerului Justiției, de comun acord cu Ministerul Economiei și Finanțelor (Decretul ministerial din 30 mai 2002).

Pentru serviciile care nu sunt prevăzute în tabele, onorariile sunt proporționale cu timpul lucrat și se stabilesc pe baza costurilor de intervenție la cerere. Perioada de intervenție profesională este de două ore. Onorariul pentru prima perioadă de intervenție profesională este de 14,68 EUR, iar apoi de 8,15 EUR pentru fiecare perioadă ulterioară.

Onorariul pentru perioada de intervenție profesională se poate dubla atunci când pentru finalizarea operațiunilor este prevăzut un termen de cel mult cinci zile; în cazul în care se stabilește un termen de cel mult 15 zile, onorariul poate fi majorat cu până la 50 %.

■ Ultima actualizare: 23/06/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.